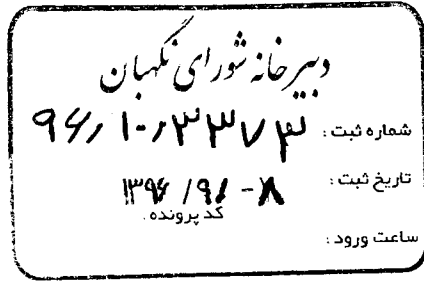

شماره: ۳۰۰/۷۵۳۱۰
تاریخ: ۱۳۹۶/۹/۷
پست:

حضرت آیت الله احمد جنتی
دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران لایحه موافقتنامه تأسیس دالان حمل و نقل و گذر بین المللی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری هند (موافقتنامه چاپهار) که به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۶/۹/۱ مجلس با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می گردد.

علی لاریجانی

**لایحه موافقتنامه تأسیس دالان حمل و نقل و گذر بین المللی
بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی افغانستان
و جمهوری هند (موافقتنامه چابهار)**

ماده واحده- موافقتنامه تأسیس دالان حمل و نقل و گذر بین المللی بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری هند (موافقتنامه چابهار) مشتمل بر یک مقدمه و پانزده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می شود.

تبصره- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در ارجاع به داوری موضوع بند (۳) ماده (۱۱) و رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی در خصوص مواد (۹) و (۱۴) این موافقتنامه الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

**موافقتنامه تأسیس دالان حمل و نقل و گذر بین المللی
بین دولتهای جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی افغانستان
و جمهوری هند (موافقتنامه چابهار)**

مقدمه

دولت های جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری هند که از این پس طرفهای متعاقد نامیده می شوند:

با تمایل به پشتیبانی و تحکیم همکاری ها و توسعه روابط اقتصادی بین ملت های خود، همچنین در سطوح منطقه ای و جهانی؛

با درک نیاز افغانستان به عنوان کشور محصور در خشکی، برای دسترسی به دریاهای آزاد از طریق بندر چابهار طبق کنوانسیون های بین المللی مربوط؛

با در نظر گرفتن بندر چابهار به عنوان یکی از کانون های (هاب های) اصلی منطقه ای در همکاری های حمل و نقلی میان سه طرف متعاقد با هدف بهره گیری از امکانات ریلی، جاده ای و یا هوایی و امکانات گمرکی بندر چابهار و منطقه آزاد و صنعتی چابهار؛

با ابراز تمایل خویش نسبت به توسعه و بهبود توانمندی‌های خود جهت تسهیل حمل و نقل و گذر کالا و مسافر بر اساس قوانین ملی موجود و طبق کنوانسیون‌های بین‌المللی و استانداردهای حمل و نقل که طرفهای متعاقد عضو آن می‌باشند؛ با تأکید بر بهره‌برداری از زیرساخت‌های موجود و آتی حمل و نقل به منظور حمل و نقل و گذر کالا و مسافر از طریق قلمرو خود؛ با تأکید بر اهمیت بندر چابهار به عنوان کانون (هاب) توسعه همکاری‌های حمل و نقلی و گذری میان سه کشور؛ با یادآوری یادداشت تفاهم منعقد در دی‌ماه ۱۳۸۱ هجری شمسی برابر با ژانویه ۲۰۰۳ میلادی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری هند درخصوص توسعه زیرساخت‌های حمل و نقلی و گذری در قلمرو سه کشور؛

به شرح زیر توافق نموده‌اند:

ماده ۱

تعاریف

تعاریف و اصطلاحات به‌کاررفته در این موافقتنامه دارای معانی زیر می‌باشند:

الف) متصدی حمل و نقل: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در قلمرو یک طرف متعاقد طبق قوانین ملی آن به ثبت رسیده و مجاز به انجام عملیات حمل و نقل بین‌المللی کالا و مسافر باشد.

ب) بندر خشک: محلی درون مرزی به‌عنوان مرکز پشتیبانی مرتبط با یک یا چند شیوه حمل و نقل برای جابجایی، نگهداری و بازرسی نظارتی کالاهای در حال حرکت در تجارت بین‌المللی و اعمال تشریفات و کنترل گمرکی حاکم.

پ) کارگروه پیگیری: واحدی که به شورای هماهنگی کمک می‌کند و متشکل از نمایندگان تمامی طرفهای متعاقد و مسؤول تنظیم تمام فعالیت‌ها در چهارچوب موافقتنامه می‌باشد.

ت) طرفهای مؤسس: به‌طور مشترک جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری هند.

ث) کالا: تمامی انواع کالاها (با سامانه هماهنگ کدگذاری) که متصدی حمل و نقل، حمل آنها را به استناد قرارداد حمل از طریق دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی برعهده می‌گیرد.

ج) کالاهای خطرناک: هر نوع ماده، فرآورده یا پسماند به رسمیت شناخته شده بین‌المللی که به دلیل خصوصیات خود، می‌تواند در فرآیند حمل و نقل، بارگیری یا تخلیه، باعث انفجار، آتش‌سوزی یا آسیب رساندن به کالاها، زیرساخت‌های حمل و نقلی و نیز زندگی، سلامت، محیط زیست و امنیت ملی شود.

چ) فرودگاه بین‌المللی: محل‌هایی که هواپیماها فرود می‌آیند و برای حمل و نقل بین‌المللی هوایی باز است و برای تخلیه و بارگیری کالا و پیاده و سوار کردن مسافر استفاده می‌گردد.

ح) بندر بین‌المللی: محل‌هایی که کشتیها در آن پهلو می‌گیرند، و بر روی کشتیرانی دریایی بین‌المللی باز است و برای بارگیری و تخلیه کالا و سوار و پیاده کردن مسافر استفاده می‌شود.

خ) دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی: شبکه‌ای از نظامهای حمل و نقل اصلی در نظر گرفته شده برای حمل و نقل بین‌المللی از طریق بندر چابهار که طرفهای متعاقد را به یکدیگر مرتبط می‌نماید.

د) حمل و نقل بین‌المللی: جابجایی قانونی کالا و مسافر به وسیله شیوه‌های مختلف حمل و نقل (زمینی، دریایی و یا هوایی) از طریق قلمروهای ملی طرفهای متعاقد.

ذ) سرمایه‌گذاری: هرگونه سرمایه‌گذاری که از طرف هر واحد، مؤسسه مالی یا اهداءکننده (ملی یا بین‌المللی) در جهت توسعه طرح (پروژه) زیرساخت حمل و نقلی در مسیر دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی تأمین شود.

ر) حمل و نقل چند وجهی: حمل کالا به وسیله حداقل دو شیوه مختلف حمل و نقلی.

ز) مسافر: هر شخص حقیقی که به‌طور قانونی توسط حمل و نقل زمینی، دریایی یا هوایی یا ترکیبی از آنها، از طریق دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی از یک نقطه به نقطه دیگر مسافرت نماید.

ژ) کالاهای فاسدشدنی: هر نوع کالایی که نیاز به اقدامات حفاظتی و روند گذر سریع در عبور از مرز (زمینی، دریایی و یا هوایی) و از طریق دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی داشته باشد.

س) گذر: حمل و نقل کالا و مسافر از قلمرو یک طرف متعاقد از طریق دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی که در آن نقاط مبدأ و مقصد، خارج از قلمرو آن طرف متعاقد باشد.

ش) حمل و نقل: روش‌هایی برای انجام جابجایی کالا و مسافر از طریق جاده، ریل، دریا و هوا یا ترکیبی از هر یک از آنها.

ص) حمل و نقل کالا و مسافر: حمل و نقل کالا و مسافر توسط یک یا چند شیوه مختلف حمل و نقل از یک نقطه به نقطه دیگر در ازای دریافت هزینه حمل.

ماده ۲

حیطه شمول کلی

۱- مفاد این موافقتنامه، حمل و نقل و گذر بین‌المللی کالا و مسافر از طریق قلمرو طرفهای متعاقد به وسیله هر شیوه حمل و نقل در طول مسیرهای مصوب شورای هماهنگی، که طبق ماده (۹) این موافقتنامه تشکیل خواهد شد را تنظیم می‌کند.

۲- مقامات صلاحیتدار طرفهای متعاقد برای اجرای این موافقتنامه به شرح زیر خواهند بود:

- در جمهوری اسلامی ایران: وزارت راه و شهرسازی
- در جمهوری اسلامی افغانستان: وزارت ترانسپورت
- در جمهوری هند: وزارت امور خارجه

۳- این موافقتنامه بر حقوق و تعهدات هر یک از طرفهای متعاقد ناشی از پیمانها و موافقتنامه‌های بین‌المللی موجود که طرفهای متعاقد عضو آنها هستند، از جمله آنهایی که بین طرفهای متعاقد منعقد شده است، تأثیر نخواهد گذاشت. چنانچه مفاد این موافقتنامه با سایر تعهدات بین‌المللی طرفهای متعاقد مغایرت داشته باشد، موضوع در شورای هماهنگی توسط طرفهای متعاقد مورد بحث قرار می‌گیرد.

ماده ۳

اهداف

اهداف موافقتنامه به شرح زیر می باشد:

- ۱- ایجاد دالان حمل و نقل قابل اعتماد به منظور حمل و نقل و گذر روان کالا و مسافر از طریق بندر چابهار بین جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری هند.
- ۲- افزایش اثربخشی دالان حمل و نقل با هدف بهینه سازی هزینه های حمل و نقل.
- ۳- جذب گذر کالا و مسافر کشورهای دیگر از طریق دالانهای حمل و نقل و گذر بین المللی.
- ۴- تسهیل دسترسی به بازارهای بین المللی با استفاده از حمل و نقل زمینی، دریایی و یا هوایی از طریق بندر چابهار.
- ۵- تأمین امنیت سفر و اجرای استانداردهای بین المللی ایمنی در خصوص حمل و نقل و گذر کالا و مسافر و نیز حفاظت محیط زیست میان طرفهای متعاقد.
- ۶- ساده سازی، هماهنگی و استانداردسازی تشریفات حاکم بر حمل و نقل بین المللی و گذر کالا و مسافر طبق کنوانسیونها و موافقتنامه های بین المللی که طرفهای متعاقد عضو آنها می باشند.

ماده ۴

دالانهای حمل و نقل و گذر بین المللی

- ۱- طرفهای متعاقد، مسیرهای دالانهای حمل و نقل و گذر بین المللی را تعیین و زیرساختهای حمل و نقلی را که در حمل و نقل کالا و مسافر مورد استفاده قرار خواهند گرفت، مشخص خواهند نمود.
- ۲- طرفهای متعاقد تلاش خواهند نمود تمام اقدامات لازم را به منظور ارائه کمک به یکدیگر از طریق سرمایه گذاری در ترغیب پروژه های زیرساخت های حمل و نقل در مسیر دالانهای حمل و نقل و گذر بین المللی به انجام رسانند.
- ۳- بنادر خشک هر طرف متعاقد که در دالانهای گذر تعیین شده قرار دارند، به عنوان نقاط مبدأ یا مقصد تلقی خواهند شد.

ماده ۵

توسعه تسهیلات برای حمل و نقل و گذر بین‌المللی کالا و مسافر
۱- طرفهای متعاقد در حین اجرای این موافقتنامه طبق قوانین ملی خود تسهیلات مؤثر در زمینه حمل و نقل و گذر بین‌المللی کالا و مسافر از طریق قلمرو خود را فراهم خواهند کرد.

۲- طرفهای متعاقد صدور روادید را تسهیل خواهند نمود.

۳- طرفهای متعاقد، به منظور تسهیل تردد وسایل نقلیه در مسیر دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی، اقداماتی را انجام خواهند داد.

ماده ۶

قواعد حاکم بر حمل و نقل کالاهای خطرناک، ممنوعه یا دارای استفاده دوگانه

۱- بر اساس این موافقتنامه، حمل و نقل و گذر کالاهای خطرناک، ممنوعه یا دارای استفاده دوگانه، از طریق قلمرو یک طرف متعاقد، بدون أخذ مجوز قبلی از طرف متعاقد مربوط ممنوع می‌باشد.

۲- طرفهای متعاقد این کالاها را مشخص خواهند نمود و متعاقباً فهرستی به وسیله کارگروه پیگیری که طبق ماده (۱۰) این موافقتنامه تشکیل می‌شود، گردآوری خواهد شد. کارگروه پیگیری، فهرست کالاهای مشخص شده را برای تصویب به شورای هماهنگی ارسال خواهد نمود.

۳- کشور امین اسناد و دبیرخانه موافقتنامه، فهرست تصویب شده را به آگاهی طرفهای متعاقد خواهد رساند.

ماده ۷

قواعد حاکم بر حمل و نقل کالاهای فاسدشدنی

طرفهای متعاقد، گذر کالاهای فاسدشدنی از طریق مرزهای طرفهای متعاقد را بدون هرگونه تأخیر غیرمتعارف، تسریع و تسهیل خواهند نمود.

ماده ۸

گمرک‌ها، مالیات‌ها و عوارض

- ۱- طرفهای متعاقد اقداماتی را به منظور استانداردسازی، ساده‌سازی و هماهنگ‌سازی قواعد و تشریفات گمرکی حاکم بر کالا و مسافر در مسیر دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی انجام خواهند داد.
- ۲- طرفهای متعاقد تلاش خواهند نمود مالیات‌ها، مالیات‌های غیرمستقیم و سایر عوارض دولتی از جمله هزینه‌های ناشی از خدمات ارائه‌شده برای کالاهای گذری را کاهش دهند.
- ۳- هزینه‌های ناشی از خدمات ارائه‌شده توسط تأمین‌کنندگان حمل و نقل از بخش‌های دولتی و خصوصی را می‌توان در مورد کالاها و مسافره‌های گذری وضع نمود.

ماده ۹

شورای هماهنگی

- ۱- طرفهای متعاقد به منظور اجرای این موافقتنامه «شورای هماهنگی» متشکل از معاونین وزیر و زارتخانه مربوط یا نمایندگان قانونی آنها را (طبق بند ۲ ماده ۲) با وظایف زیر تشکیل خواهند داد:
 - الف) نظارت بر حسن اجرای مفاد این موافقتنامه؛
 - ب) تصویب اصلاحات پیشنهادی این موافقتنامه؛
 - پ) تصویب پیشنهادهای ارائه‌شده توسط کارگروه پیگیری برای بهبود جریان گذر کالا و مسافر و افزایش جذابیت دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛
 - ت) تصویب مسیرهای دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی ارائه‌شده توسط کارگروه پیگیری؛
 - ث) تصویب پیشنهادهای ارائه‌شده توسط کارگروه پیگیری در مورد کاهش میزان مالیات‌ها، عوارض و هزینه‌های حمل و نقل و گذر کالا و مسافر از طریق دالانهای حمل و نقل و گذر با استفاده گسترده از حمل و نقل چند وجهی؛
 - ج) تصمیم‌گیری در خصوص نتایج مطالعات انجام‌شده توسط کارگروه پیگیری با هدف کاهش میزان مالیات‌ها و تعرفه‌های فعلی که توسط طرفهای

متعاقد در بنادر، پایانه‌های مرزی جاده‌ای، فرودگاهها و در مسیرهای جاده‌ای، دریایی و ریلی وضع گردیده است و سایر پیشنهادها.

۲- شورای هماهنگی اولین نشست خود را ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه به منظور تدوین آیین کار خود و نیز ساز و کار عملکرد کارگروه پیگیری، برگزار خواهد نمود.

۳- شورای هماهنگی حداقل سالی یک بار، به‌طور متناوب براساس حروف الفبای انگلیسی، در قلمرو طرفهای متعاقد یا بنا به درخواست هر یک از طرفهای متعاقد تشکیل جلسه خواهد داد.

۴- تصمیمات شورای هماهنگی به اتفاق آراء اتخاذ خواهد شد.

ماده ۱۰

کارگروه پیگیری

۱- اولین جلسه کارگروه پیگیری ظرف مدت دوماه از اولین اجلاس شورای هماهنگی تشکیل خواهد شد. متعاقباً کارگروه پیگیری نیز حداقل سالی یک‌بار و دقیقاً پیش از برگزاری اجلاس شورای هماهنگی یا بنا به درخواست هر یک از طرفهای متعاقد، تشکیل جلسه خواهد داد.

۲- رئیس هیأت نمایندگی هر طرف متعاقد در کارگروه پیگیری در سطح مدیرکل / دبیر مشترک یا مقام هم‌تراز خواهد بود. نام اعضای کارگروه پیگیری از طریق مجاری دیپلماتیک اعلام خواهد شد.

۳- زمان دقیق و محل برگزاری جلسه کارگروه پیگیری با هماهنگی کشورهای عضو، تعیین و از طریق مجاری دیپلماتیک اطلاع‌رسانی خواهد شد.

۴- کارگروه پیگیری دارای وظایف زیر می‌باشد:

الف) تعیین مسیرهای دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

ب) مطالعه پیرامون موضوعات مربوط به مالیات‌ها، هزینه‌ها و تعرفه‌هایی که در حال حاضر در بنادر، راه‌آهن‌ها، جاده‌ها و مبادی ورودی مرزی هر طرف متعاقد اعمال گردیده و ارائه پیشنهادهایی به شورای هماهنگی به منظور افزایش جذابیت دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

ب) مطالعه پیرامون موضوعات مربوط به تسهیلات حمل و نقل و زیرساخت‌های حمل و نقل موجود و آتی در قلمرو طرفهای متعاقد، در صورت ضرورت؛
ت) تهیه پیشنهادهایی جهت تحقق اهداف این موافقتنامه به نحوی که با قوانین ملی هر طرف متعاقد مغایرت نداشته باشد.

ث) تدوین تشریفات (پروتکل‌های) عملیاتی لازم مانند تشریفات (پروتکل‌های) مربوط به حمل و نقل و گذر، تشریفات گمرکی و امور کنسولی و بندری ظرف مدت زمان لازم مورد توافق برای حسن اجرای این موافقتنامه؛
ج) تدوین پیشنهادهایی برای یکنواخت و هماهنگ‌سازی سیاست‌های حمل و نقلی و گذری به منظور توسعه دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی، زیرساخت‌های حمل و نقل ضروری، پایانه‌های مرزی جاده‌ای و بنادر، ظرفیت‌سازی و آموزش؛

چ) تدوین پیشنهادهایی به منظور افزایش جریان کالا و مسافر گذری از طریق دالانهای حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

ح) تهیه گزارش‌های ادواری و جامع در خصوص پیشرفت اجرای این موافقتنامه.

ماده ۱۱

حل و فصل اختلاف‌ها

۱- هرگونه اختلاف بین هر یک از طرفهای متعاقد ناشی از تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، از طریق مذاکره بین طرفهای متعاقد مربوط، حل و فصل خواهد شد.
۲- چنانچه طرفهای متعاقد ذی‌ربط در اختلاف، ظرف مدت نه‌ماه از شروع مذاکرات، نتوانند اختلاف را حل و فصل کنند، اختلاف به شورای هماهنگی ارجاع خواهد شد.

۳- چنانچه شورای هماهنگی نتواند اختلاف را طی مدت یک‌سال از زمان ارجاع به آن، حل و فصل نماید، اختلاف از طریق داوری حل و فصل خواهد شد. طرفهای متعاقد ذی‌ربط در اختلاف، در مورد روش داوری توافق خواهند کرد.

ماده ۱۲

الحاق

۱- این موافقتنامه برای الحاق هر کشوری، مفتوح می‌باشد.

۲- هر کشوری که قصد الحاق به این موافقتنامه را داشته باشد، کشور امین اسناد و دبیرخانه را از قصد خود برای الحاق به صورت کتبی آگاه خواهد نمود.
۳- الحاق کشور درخواست کننده منوط به موافقت تمامی طرفهای مؤسس می باشد.

ماده ۱۳

کشور امین اسناد و دبیرخانه دائمی

۱- جمهوری اسلامی ایران کشور امین اسناد و محل استقرار دبیرخانه دائمی این موافقتنامه خواهد بود. کشور امین اسناد نسخه های تصدیق شده این موافقتنامه را به طرفهای متعاقد ارسال خواهد نمود.
۲- دبیرخانه، طرفهای متعاقد را از الحاق یا کناره گیری هر طرف متعاقد از این موافقتنامه مطلع خواهد نمود.

ماده ۱۴

اصلاحات

اصلاحات این موافقتنامه پس از تصویب شورای هماهنگی و با امضای تمامی طرفهای متعاقد با در نظر گرفتن ماده (۱۵) این موافقتنامه لازم الاجراء و بخش جدایی ناپذیر این موافقتنامه خواهند شد.

ماده ۱۵

اعتبار و لازم الاجراء شدن

۱- این موافقتنامه سی روز پس از تاریخ آخرین اطلاعیه کتبی هر یک از طرفهای متعاقد به کشور امین اسناد و دبیرخانه دائمی از طریق مجاری دیپلماتیک مبنی بر انجام تمامی تشریفات قانونی ضروری خود، برای مدت ده سال لازم الاجراء خواهد شد. کشور امین اسناد و دبیرخانه دائمی، دیگر طرفهای متعاقد را از اطلاعیه مزبور آگاه خواهد ساخت.
۲- پس از مدت مزبور این موافقتنامه همچنان معتبر خواهد ماند، مگر اینکه یکی از کشورهای مؤسس قصد خود را به طور کتبی از طریق مجاری دیپلماتیک برای کناره گیری از موافقتنامه به اطلاع کشور امین اسناد و دبیرخانه دائمی

برسانند. در این صورت این موافقتنامه شش ماه بعد نسبت به آن طرف متعاقد، فسخ شده تلقی خواهد گردید.

۳- هر طرف متعاقد، غیر از طرفهای مؤسس نیز می‌تواند به همین روش کناره‌گیری نماید.

این موافقتنامه شامل یک مقدمه و پانزده ماده در تهران در تاریخ ۳ خرداد ۱۳۹۵ هجری شمسی برابر با ۲۳ می ۲۰۱۶ میلادی، در سه نسخه اصلی هر یک به زبانهای فارسی، دری، پشتو، هندی و انگلیسی تنظیم گردید که تمامی آنها از اعتبار یکسان برخوردار می‌باشند.

برای گواهی مراتب فوق، نمایندگان تام‌الاختیار هر یک از طرفهای متعاقد این موافقتنامه را امضاء کرده‌اند. در صورت اختلاف در تفسیر، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران
عباس آخوندی، وزیر راه و شهرسازی

از طرف دولت جمهوری اسلامی افغانستان
دکتر محمد الله بتاش، وزیر ترانسپورت

از طرف دولت جمهوری هند
نیتین گادکاری وزیر کشتیرانی، حمل و نقل جاده‌ای و بزرگراهها

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحد منضم به متن موافقتنامه، شامل مقدمه و پانزده ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ یکم آذرماه یکهزار و سیصد و نود و شش مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی